

Toelichting BenW-adviesnota

Onderwerp:

Regiovisie Noord-Limburg 2040 'de gezondste regio'

Afdeling/team:

Strategie

Afdelingshoofd:

Janssen, E.H.J. (Ellen)

Auteur:

Herpen, van E

Datum vergadering:

03 februari 2020

1. Aanleiding

De acht Noord-Limburgse gemeenten bundelen al enkele jaren de krachten om een impuls te geven aan de verdere ontwikkeling van de regio en het oplossen van maatschappelijke regionale vraagstukken. De samenwerking is gebaseerd op de te herijken strategische visie 'Regio in balans' en uitvoeringsprogramma 'Werken aan de regio Venlo 2015-2018'.

Deze samenwerking (tot nu officieel Regio Venlo, straks Regio Noord-Limburg) en is een samenwerkingsverband van de gemeenten: Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Mook en Middelaar, Venlo en Venray.

Dat doen we als regionale overheidsorganisatie enerzijds door externe partners in de regio actief te betrekken bij onze eigen belangrijkste projecten en taken en anderzijds door actief aan te sluiten bij de initiatieven in onze omgeving (bedrijven, inwoners, organisaties, partners); we sluiten aan op de kracht van onze omgeving.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Basis van de samenwerking is gelegd in de strategische visie 'Regio in balans' en het daarbij horende uitvoeringsprogramma 'Werken aan de regio Venlo 2015- 2018'.

Verder baseren we ons op de in 2019 vastgestelde Investeringsagenda en het Regio Deal voorstel (zie verder onder toelichting).

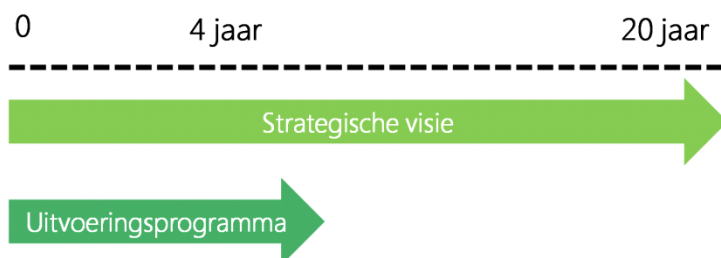
3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

De acht gemeenten in Noord-Limburg trekken gezamenlijk het proces om te komen tot een nieuwe regiovisie. Daarbij sluiten we aan en halen we op bij onze omgeving, partners en gemeenteraden.

4. Toelichting

Strategische regiovisie

In de komende jaren willen wij voortgaan op de weg van samenwerking van de afgelopen jaren. In 2018 zijn wij samen met onze partners in de regio gestart met een actualisatie van de strategische visie. Een strategische visie vormt immers inhoudelijk het strategische kader voor de samenwerking. Daarnaast biedt het ook een gezamenlijk lange termijn perspectief voor de acht gemeenten. In aansluiting daarop is ook een nieuw uitvoeringprogramma opgesteld dat zich -binnen het in de visie geschetste lange termijn ontwikkelperspectief- richt op de middellange termijn (4 jaar). In het uitvoeringsprogramma staat concreet genoemd wat we regionaal gaan doen om onze gezamenlijke ambities te realiseren.

Gedurende het proces van het opstellen van de nieuwe regiovisie is een tweetal andere documenten opgesteld. Namelijk: 1) de investeringsagenda en 2) een Regio Deal voorstel voor Noord-Limburg in het kader van de derde tranche Regio Deals van het Rijk (zie hieronder voor een nadere toelichting). In het onderstaande figuur is weergegeven hoe deze documenten met elkaar samenhangen (zie voor een extra overzicht ook bijlage 1). De inhoud van de investeringsagenda en het voorstel voor de Regio Deal zijn deels overlappend, enkel de scope is anders.

De regiovisie vormt het brede lange termijn kader waarvan deze documenten uitwerkingen zijn. Het uitvoeringsprogramma beoogt dekkend te zijn voor zowel de investeringsagenda, de regiodeal als die activiteiten die voortvloeien uit de opgaven welke niet expliciet in beide documenten zijn benoemd, maar die wel zijn opgenomen in de regionale visie. In het eerste kwartaal van 2020 wordt gewerkt aan een voorstel hoe we deze ambities ook organisatorisch realiseren.

1) Investeringsagenda

Eind 2018 is besloten om vooruitlopend op de actualisatie van de visie gezamenlijk een regionale investeringsagenda op te stellen. De investeringsagenda is opgebouwd uit een zestal strategische thema's en zeven iconprojecten.

Met de investeringsagenda hebben we als regiogemeenten -vooruitlopend op de nieuwe visie- de handen ineen geslagen om fors te investeren in de toekomstige samenwerking: met elkaar, met partijen in de regio, met de provincie en met het Rijk.

Regio en provincie hebben daarbij de ambitie uitgesproken de komende vier jaar in te zetten op een investeringsimpuls van 40 miljoen euro.

2) Regio Deal voorstel

Naast de investeringsagenda is een propositie, een bestuurlijk bod, opgesteld voor de rijksoverheid door de regio Noord-Limburg en de provincie Limburg om te komen tot een Regio Deal voor Noord-Limburg. Een Regio Deal is een partnerschap tussen Rijk en regio om brede maatschappelijke opgaven

vanuit de regio op te pakken. Tot 2022 trekt het kabinet hier in totaal bijna 1 miljard euro voor uit. Circa 250 miljoen is op dit moment nog beschikbaar voor alle aanvragen. Uitgangspunt voor een Regio Deal is evenredige cofinanciering vanuit de regio. De Regio Deals richten zich op brede welvaart; onder andere op verbetering van het woon-, leef- en vestigingsklimaat, duurzame verandering in de voedselproductie en het bestrijden van criminaliteit. Daarmee versterken Rijk en regio elkaar en de kracht van de regio en de samenleving als geheel.

In onze propositie voor Noord-Limburg vragen we een bijdrage van 20 miljoen euro van het Rijk. Met deze rijksmiddelen kunnen wij gezamenlijk met de provincie en maatschappelijke partners een impuls geven aan de uitvoering van de investeringsagenda Noord-Limburg.

In het voorjaar van 2020 wordt duidelijk of onze propositie door het Rijk geselecteerd wordt om verder te worden uitgewerkt tot een samenwerkingsovereenkomst in de vorm van een Regio Deal.

3) Regionaal uitvoeringsprogramma

Gebaseerd op de inhoud van de (concept-) regionale visie hebben we een nieuw uitvoeringprogramma opgesteld dat zich richt op middellange termijn (4 jaar). In het uitvoeringsprogramma staat concreet genoemd wat we regionaal gaan doen om onze gezamenlijke ambities te realiseren. Dit uitvoeringsprogramma fungeert als ons eigen regionale programma. Wat willen we zelf bereiken als acht regiogemeenten? Onze regionale begroting* is, aanvullend op rijks-, provinciale, Europese en lokale middelen beschikbaar als budgettaire dekking voor activiteiten en projecten uit dit uitvoeringsprogramma.

*het gaat om € 4,- per inwoner voor de regiobegroting en € 1,28 per inwoner aan innovatiegelden.

Het regionale uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld door de acht colleges van de gemeenten in Noord-Limburg. Op dit moment is het programma nog volop in ontwikkeling. Het blijft bovendien een dynamisch document; we spelen immers in op ontwikkelingen in onze omgeving of in wetgeving. Om u een goed beeld te geven van wat de regiovisie concreet voor de komende vier jaar betekent, zenden wij u voor behandeling van de regiovisie een conceptversie van het uitvoeringsprogramma ter kennisname toe.

Proces en inhoud regiovisie

We hebben in het kader van de regiovisie twee regionale raadsbijeenkomsten gehouden, in september en november 2019 (zie toelichting hieronder). Daarnaast is er een startnotitie opgesteld die als gemeenschappelijk inhoudelijk vertrekpunt heeft gediend. De inbreng tijdens de raadsbijeenkomsten vormt, naast de eerder genoemde documenten, de belangrijkste input voor het visiedocument met bijbehorend uitvoeringsprogramma.

Startnotitie

De aan de investeringsagenda en Regio Deal ten grondslag liggende regionale ambities en opgaven en projecten voor de komende periode zijn opgenomen in het 'startdocument regiovisie en uitvoeringsprogramma'. Op basis van dit startdocument is het proces van de regiovisie opgepakt. De zes programma's en de zeven icoonprojecten uit de investeringsagenda zijn onderdeel geworden van deze startnotitie, en daarmee ook de basis van de nu voorliggende regiovisie.

Eerste regionale raadsbijeenkomst

Op 26 september 2019 heeft in het gemeentehuis van Horst aan de Maas een eerste regionale bijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de aanwezigen met elkaar en met experts in gesprek gegaan over de zes thema's uit het startdocument. U heeft daar input voor geleverd die we gebundeld hebben in een 'opbrengstnotitie raadsbijeenkomst 26 september 2019' (zie bijlage 2).

Tweede regionale raadsbijeenkomst

Op 11 november heeft in het gemeentehuis van de gemeente Venray een tweede regionale raadsbijeenkomst plaats gevonden. Op basis van de opbrengst uit de eerste sessie zijn we op een interactieve wijze in gesprek gegaan over de regionale ambitie en de uitwerking van de zes thema's. Als

basis voor dit gesprek is een 'gespreksnotitie raadsbijeenkomst regiovisie 11 november 2019' opgesteld (zie bijlage 3). Deze gespreksnotitie gaf de eerste contouren en denklijnen weer voor de nieuwe visie. Het doel van de raadsbijeenkomst was het verder aanscherpen van de eerste denklijnen. Deze input is verwerkt in de regiovisie die nu aan u wordt aangeboden.

Regiovisie 2040

Voor de komende jaren is er een nieuw strategische visie opgesteld op basis waarvan de acht gemeenten in Noord-Limburg hun samenwerking kunnen vormgeven (bijlage 4). Parallel aan dit proces is een investeringsagenda en een Regio Deal opgesteld, waarmee ook uitvoering wordt gegeven aan onze regionale ambities.

De regionale stuurgroep heeft dit document vastgesteld en biedt het document nu aan voor besluitvorming in de acht colleges en daarna ook aan de acht gemeenteraden.

5. Visie Blij in Beesel

(Regionale) samenwerking is een van de thema's van de visie Blij in Beesel. Ook het nu voorgestelde hoofdthema 'de gezondste regio' en de 6 daaronder vallende subthema's kennen vele raakvlakken met de thema's uit de visie Blij in Beesel (zoals Fijn wonen, Bedrijvig, Beleven, Saamhorigheid en Dorp).

6. Integrale afstemming

Tijdens het proces van opstellen van de regiovisie heeft afstemming plaatsgevonden tussen Strategie en de beleidsmedewerkers (zoals beleidsmedewerker Sport, Cultuur, Mobiliteit, Duurzaamheid, Energie, Recreatie & Toerisme, Wonen, Economie/ Bedrijven, Vitale gemeenschappen/ participatie, Sport/ positieve gezondheid). Ook zijn diverse disciplines betrokken geweest via hun regionale werk- of themagroepen.

Er hebben diverse bijpraatmomenten met het college plaatsgevonden en er heeft continu afstemming plaatsgevonden met de portefeuillehouder (tevens lid van de stuurgroep investeringsagenda- Regio Deal- regiovisie).

a. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie en Apropos)

Gezamenlijke communicatiemomenten worden door het Regiobureau verzorgd.

Na vaststelling van de regiovisie in alle gemeenteraden in Noord-Limburg schenken we hieraan aandacht in de Beeselse sociale media.

b. Financieel

Zoals onder het kopje toelichting staat beschreven, zijn of komen er diverse geldstromen beschikbaar voor het realiseren van het bij de regiovisie behorende uitvoeringsprogramma.

Het gaat daarbij om de volgende gelden:

- de gelden vanuit de regiobegroting (€ 4,- per inwoner en € 1,28 voor innovatiegelden)
- de met de provincie Limburg afgesproken gelden voor de Investeringsagenda. Specifieke projecten moeten daarvoor nog worden uitgewerkt en ingediend.
- mogelijke Europese middelen (wellicht uit de reeds bestaande budgetten en uit nieuwe aanvragen)
- mogelijke Rijksmiddelen, afhankelijk van het resultaat van de ingediende Regio Deal
- lokale middelen: gemeenten hebben/ gaan in hun eigen begrotingen gelden ramen voor projecten, die ook deel uitmaken van de thema's uit de regiovisie, de investeringsagenda of de Regio Deal. Voor de laatste twee geldt het principe van cofinanciering met provincie en Rijk.

c. Juridisch

Nvt

d. Collegeprogramma

Regionale samenwerking maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de Ambitie Agenda. Het hoofdthema van de regiovisie 'de gezondste regio' en de 6 daaronder vallende subthema's kennen vele raakvlakken met de ambities in onze Ambitie Agenda.

e. Risico's

Er is een wisselwerking tussen de kwaliteit van de samenwerking en de bereidheid tot samenwerking versus het resultaat en het succes van samenwerking. Naarmate de kwaliteit van en de bereidheid tot samenwerking groter is, zal de samenwerking succesvoller zijn. En naarmate de samenwerking succesvoller is, zal de kwaliteit en bereidheid toenemen.

Daarbij realiseren we ons dat niet alle ambities (volledig) betrekking zullen hebben op de eigen gemeente, maar wél in het belang van de regio als geheel zijn. Het betekent dat je soms het belang van de samenwerking geheel of gedeeltelijk moet stellen boven het eigen belang. Natuurlijk zetten we daarbij wel in op het zoveel en evenredig mogelijk verdelen van projecten over de acht gemeenten.

7. Toegankelijkheid

Nvt

8. Duurzaamheid

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van alle thema's in de regiovisie, en meer specifiek van de thema's Energie & Klimaat en Mobiliteit & Logistiek. Sociale duurzaamheid valt vooral onder het thema Vitaal & Gezond.

9. Voorstel / advies

Instemmen met de strategische regiovisie Noord-Limburg 2040 'de gezondste regio' en ter vaststelling voorleggen aan de gemeenteraad.